

De Fehrs

Een tocht naar verlossing

Sabinal ligt in de gortdroge woestijn in het uiterste noorden van Mexico. In Sabinal proberen tweeduizend van de ruim vijftigduizend mennonieten in Mexico het traditionele leven in stand te houden. Hier leven nazaten van zestiende-eeuwse Nederlanders, ze hebben verwerde koppen, ze heten Wiebe, Klassen en Friesen en spreken nog altijd Platdeutsch, een variant van het Nederduits. Je ziet er rijtuigen op onverharde wegen, in de koetsjes zitten mannen in tuinbroeken, vrouwen met lange jurken en hoeden. In *De Fehrs. Kroniek van een Nederlandse mennonietenfamilie* beschrijft antropologe Arlette Kouwenhoven de vierhonderdjarige familiegeschiedenis van de nazaten van Gijsbert Jansz. De Veer. Deze rijke graanhandelaar uit Amsterdam belandde 1612 in Danzig, het huidige Gdansk. Later weken nazaten uit naar de Oekraïne en vandaar naar de prairies in Canada om voorlopig te eindigen in de woestijn van Noord-Mexico. Kouwenhoven's boek is een verhaal over ketters, martelaren, graanhandelaren, brandewijnstokers, boeren, pioniers, autoritaire leiders,

drugshandelaren. Maar het gaat ook over traditie, verandering, onbuigzaamheid, aanpassing, verdriet, hoop, en vooral over die eindeloze zoektocht naar verlossing. Het boek leest als een roman, vaak in luchtige en literair te noemen beschrijvingen. 'Karrevrachten aan Abrahams komen voorbij, wagonladingen vol Isaäcs' schrijft Kouwenhoven wanneer ze haar spuurwerk in archieven beschrijft. Arlette Kouwenhoven heeft ons getraakteerd op een juweel, te lezen als een geschiedenis van één van de vele doperse zoektochten naar verlossing.

De Fehrs van Arlette Kouwenhoven verscheen bij uitgeverij Atlas, € 19,95

Jehannes Regnerus

God in Jorwerd

De nieuwe CV Koers

Het maandblad *CV Koers* kiest na zijn 'reïncarnatie' (nieuwe uitgever, nieuwe hoofdredacteur) een meer maatschappijgerichte koers. Als je het hoge ChristenUnie gehalte op de koop toeneemt biedt het laatste nummer veel lezenswaardigs. Zo wordt onder de kop: 'Hoe God verscheen in Jorwerd' geconstateerd dat dorpskerken weer aansluiting vinden bij de dorpsbewoners. Volgens plattelands-

socioloog Tjirk van der Ziel heeft de plattelandskerk vaak onbenutte mogelijkheden. 'Alleen al vanwege het kerkgebouw, een oase van stilte, waar een rustzoekende toerist ook op een doordeweekse dag zomaar even zou kunnen binnenwandelen'. Een hagepreek, een dankdag in een boerenschuur, of appeltaarten uitdelen: 'met liefde gebakken door de kerk'. In Jorwerd kwam de wederopleving van het kerkelijk leven op gang na de vestiging van een Oud-katholieke parochie. En er zijn ook plannen om een protestants klooster te stichten. Missionair adviseur Wijnne pleit er onder meer voor 'het gebouw vaker open te zetten', 'nieuwe bewoners welkom te heten' en een 'promotie-commissie in te stellen'. Laat 'de waarde van de gemeenschap zien in een tijd van individualisering'.

CV Koers verschijnt maandelijks en wordt uitgegeven door Jongbloed bv, € 5,95

Heilig

Boek en mini-symposium

'Zelf is ze als kind uit huis geplaatst, haar kinderen heeft ze zo stoer mogelijk in de wereld gezet, haar kleinkinderen werden weer uit huis geplaatst. Daarover praten en er een voorstelling over maken gaat diep.' Aan het woord is Laurens Umans tijdens de presentatie van *Heilig. Gewoon nu* in de Universiteitsbibliotheek te Utrecht, op 10 februari. Umans is acteur in en regisseur van toneelvoorstellingen over en met verslaafden, dak- en thuislozen. Hij is geïnspireerd door père Joseph Wresinski. Deze priester ging in 1956 wonen en werken in Noisy-le-Grand, een daklozenstad aan de rand van Parijs. Zo'n tweeduizend daklozen woonden er in golfplaten noodbarakken, ijzig in de winter, bloedheet in de zomer.

Zijn ervaringen heeft hij beschreven in een boek. 'Iedere keer wanneer ik in dat boek lees, moet ik huilen', aldus Umans. Laurens Umans was één van de inleiders op het mini-symposium ter gelegenheid van de presentatie van *Heilig. Gewoon nu*, geschreven door Bert Dicou en Sigrid Coenradie, beiden remonstrants predikant. *Heilig. Gewoon nu* is een boek over mensen die vinden dat onze wereld een betere wereld kan zijn én zich daarvoor inzetten. 'Het heilige' is niet iets mysterieus en ver buiten het bereik van gewone mensen; het wordt juist gevonden in onalledaagse keuzes van diezelfde 'gewone' mensen. Het boek bevat portretten van bekende mensen als Nelson Mandela, moeder Teresa, Abbé Pierre. Daarnaast staan er interviews in met 'gewone' mensen die opvallende keuzes maakten en maken in de geest van de grote voorbeeldfiguren. Zij zijn actief in de Emmaus woonwerkgemeenschap, het zijn de oprichters van de communautaire gemeenschap 'Oudezijds 100' op de Wallen te Amsterdam, en jongeren die Taizé-vieringen organiseren. Voor wie (een beetje) heilig wil zijn, oftewel voor wie wil 'heel' maken: lees dit inspirerende boek!

Heilig. Gewoon nu van Bert Dicou en Sigrid Coenradie, verscheen bij uitgeverij Meinema, € 19,50

Jehannes Regnerus

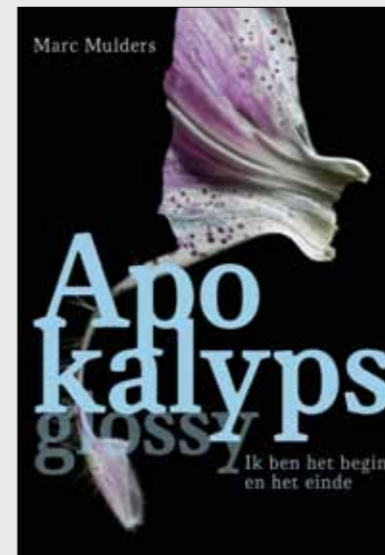
Apokalyps

Nieuwe hemel en nieuwe aarde

In een tijd waarin papieren kranten en tijdschriften stevig onder druk staan wordt ons religieus veelkleurig laagland overstelpt met zogenaamde glossy's. Na Menno, Arminius, Calvijn, Maria en Antoine (Bodar, MM) is het nu de beurt aan het bijbelboek Openbaring van Johannes. Dat is een apocalyptisch

(onthullend, openbarend) geschrift. De apostel Johannes krijgt rond het jaar 90 op het eiland Patmos een visioen, waarin Jezus hem opdraagt zeven brieven te schrijven aan de christenen van zeven geloofsgemeenschappen die gebukt gaan onder de Romeinse overheersing. Het is een tekst over het vergaan van de wereld, eindigend in een prachtige nieuwe wereld – 'ik zag een nieuwe hemel en een nieuwe aarde'. Kunstenaar Marc Mulders liet zich inspireren 'door de transitie van een welhaast "verloren tijd" naar een nieuw heroverd en herwonnen elan'. Hij pimpte de teksten op met illustraties van eigen makelij en

een eigentijdse(?) titel: *Apokalyps*. De tekst van Openbaring en de inktzwarte achtergrond overheersen. De subtiele kunst van Mulders delft helaas het onderspit.

Apokalyps glossy is een eenmalige uitgave van uitgeverij Meinema en Marc Mulders, € 6,95

Boeken kort

Heer der Vliegen, William Golding, uitgeverij Mouria, € 7,95

Mooie, nieuwe vertaling van dit allegorische meesterwerk uit 1954. Engelse kostschooljongens komen terecht op een onbewoond eiland en bouwen daar hun 'samenleving' op. Populisme en dictatuur lijken te overwinnen. Uitgegeven ter ere van Goldings' honderdste geboortedag.

1912-1986, Gerard Mostert, Marga Klompé, uitgeverij Boom, € 7,95
Boeiende biografie over de eerste vrouwelijke minister van Nederland. De Anna Zernike van ons politieke bestuur kreeg de Algemene Bijstandswet er door. Een powerwoman avant la lettre die de eenheid van gezin, kerk en politiek belangrijk vond.

Alle mensen, André F. Troost, uitgeverij Boekencentrum, € 7,95
Kinderbijbel opgezet rond 124 bijbelse personen. Eerst een korte inleiding, dan een sprekend verhaal met speelse illustraties, afgesloten door een kort gebed. Van Naäman tot Levi en van Rhode tot Mirjam.

Hartstocht en bedachtzaamheid, Gerard van den Boomen, uitgeverij Skandalon, € 7,95
Oud-journalist Van den Boomen herschrijft de bijbelboeken Hooglied en Prediker in haiku's en tanka's. Toch blijft alles ijl: goeden treft een slecht lot, maar boosaards gaat het goed.

Tenzij anders vermeld, zijn de bijdragen op deze pagina's van de hand van Martin Maassen.

